

ISLAM

Koran stanowi świętą księgę islamu. Słowo to oznacza czytanie albo recytację. Według tradycji muzułmańskiej Koran powstawał w latach 610–632 i stanowi zapis słów przekazywanych prorokowi Mahometowi przez Archanioła Dżibrila. Sam tekst został zredagowany już po śmierci Mahometa. Księga ta składa się ze 114 sur, zawierających 6226 wierszy. Zamieszczone poniżej fragmenty z sury 4 i 5 ukazują między innymi miejsce Jezusa w doktrynie islamu.

TEKST

SURA 4

155. Za to, że zerwali swoje przymierze, za to, że nie uwierzyli w znaki Boga, za to, że bez żadnego prawa zabijali posłańców, i za to, że powiedzieli: „nasze serca są nieobrzezane” – Nie! To Bóg nałożył na nie pieczęć za ich niewiarę, tak iż tylko niewielu z nich wierzy. – 156. i za ich niewiarę, i za to, że powiedzieli przeciw Marii kalumniję straszną, 157. i za to, że powiedzieli: „zabiliśmy Mesjasza, Jezusa, syna Marii, posłańca Boga” – podczas gdy oni ani Go nie zabili, ani Go nie ukrzyżowali, tylko im się tak zdawało; i, zaprawdę, ci, którzy się różnią w tej sprawie, są z pewnością w zwątpieniu; oni nie mają o tym żadnej wiedzy, idą tylko za przypuszczeniem; oni Go nie zabili z pewnością. 158. Przeciwnie! Wyniósł Go Bóg do Siebie! Bóg jest potężny, mądry! 159. I nie ma nikogo spośród ludu Księgi, kto by nie uwierzył w Niego przed swoją śmiercią; a w Dniu Zmartwychwstania On będzie przeciwko nim świadkiem. – 160. I z powodu niesprawiedliwości tych, którzy wyznają judaizm, zakazaliśmy im rzeczy przyjemnych, które były dla nich dozwolone; i dlatego że odsunęli się bardzo od drogi Boga; 161. i ponieważ brali lichwę, chociaż to było im zakazane; i ponieważ niesłusznie zjadali majątek ludzi – My przygotowaliśmy dla tych, którzy są niewierni, karę bolesną. 162. Lecz tym spośród nich, którzy są utwierdzeni w wiedzy, i wiernym, którzy wierzą w to, co tobie zostało objawione, i w to, co zostało objawione przed tobą, i tym, którzy odpowiadają modlitwę, i tym, którzy dają jałmużnę, i tym, którzy wierzą w Boga i w Dzień Ostatni – tym My damy nagrodę ogromną. 163. Zaprawdę, objawiliśmy tobie, tak jak objawiliśmy Noemu i prorokom po nim; i jak objawiliśmy Abrahamowi i Isma`ilowi Izaakowi i Jakubowi, jak i pokoleniom, Jezusowi, Hiobowi i Jonaszowi, Aaronowi i Salomonowi; a Dawidowi daliśmy Psalmi. 164. I posłańcom – o których opowiadaliśmy tobie poprzednio, i posłańcom – o których ci nie opowiadaliśmy – a Bóg przemawiał jasno do Mojżesza – 165. i posłańcom – zwiastującym i ostrzegającym, aby ludzie nie mieli przeciwko Bogu żadnego dowodu, po posłańcach. Bóg jest potężny, mądry! 166. Lecz Bóg zaświadczy o tym, co zesłał tobie! Zesłał On to w pełni Swojej wiedzy. I zaświad-

czą aniołowie. A Bóg wystarczy jako świadek! 167. Zaprawdę, ci, którzy nie uwierzyli i którzy odsunęli się od drogi Boga, zabłądzili zabłądzeniem dalekim. 168. Zaprawdę, tym, którzy nie uwierzyli i którzy byli niesprawiedliwymi – tym nie przebaczy Bóg i nie poprowadzi ich drogą prostą, 169. tylko – drogą Gehenny, gdzie będą przebywać na wieki. A to jest dla Boga łatwe! 170. O ludzie! Przyszędł do was Posłaniec z prawdą od waszego Pana. Wierzcie więc! To jest lepsze dla was. A jeśli nie uwierzycie – to przecież do Boga należy to, co jest w niebiosach, i to, co jest na ziemi! Bóg jest wszechwiedzący, mądry! 171. O ludu Księgi! Nie przekraczaj granic w twojej religii i nie mów o Bogu niczego innego, jak tylko prawdę! Mesjasz, Jezus syn Marii, jest tylko posłańcem Boga; i Jego Słowem, które złożył Marii; i Duchem, pochodzącym od Niego. Wierzcie więc w Boga i Jego posłańców i nie mówcie: „Trzy!”. Zaprzestańcie! To będzie lepiej dla was! Bóg – Allah – to tylko jeden Bóg! On jest nazbyt wyniosły, by mieć syna! Do Niego należy to, co jest w niebiosach, i to, co jest na ziemi. I Bóg wystarcza jako opiekun! 172. I Mesjasz nie będzie zbyt dumny, by być sługą Boga, tak jak nie są dumni aniołowie, ci, którzy są blisko dopuszczeni. A kto jest zbyt dumny, aby Jemu oddawać cześć, i wbija się w pychę – to tych On zbierze ku Sobie wszystkich razem! 173. A jeśli chodzi o tych, którzy uwierzyli i czynili dobre dzieła, to On im da pełnię nagrody i pomnoży im Swoją łaskę. A jeśli chodzi o tych, którzy się wynoszą i wbijają w pychę, to tych ukarze Bóg karą bolesną. I nie znajdą oni dla siebie, poza Bogiem, żadnego opiekuna i żadnego pomocnika.

SURA 5

69. Zaprawdę, ci, którzy wierzą, ci, którzy wyznają judaizm, sabejczycy i chrześcijanie, ci, którzy wierzą w Boga i w Dzień Ostatni i którzy czynią dobro – niech się niczego nie obawiają; oni nie będą zasmuceni! 70. Zawarliśmy przymierze z synami Izraela i wysłaliśmy do nich posłańców. Lecz za każdym razem, kiedy przyszedł do nich posłaniec z tym, czego nie pragnęły ich dusze, to jednych oni uznawali za kłamców, a innych zabijali. 71. Sądziło się, że nie będzie żadnej próby. Oni pozostali ślepi i głusi. Potem zwrócił się do nich Bóg. I znowu pozostali ślepi i głusi. Lecz Bóg widzi dobrze, co oni czynią. 72. Nie uwierzyli ci, którzy powiedzieli: „Zaprawdę, Bóg – to Mesjasz, syn Marii!”. A Mesjasz powiedział: „Synowie Izraela! Czujcie Boga, mojego Pana i waszego Pana!”. Oto, zaprawdę, kto daje Bogu współtowarzyszy, temu Bóg zabronił wejścia do Ogrodu! Jego miejscem schronienia będzie ogień. A niesprawiedliwi nie będą mieli żadnych pomocników! 73. Nie uwierzyli ci, którzy powiedzieli: „Zaprawdę, Bóg – to trzeci z trzech!”. A nie ma przecież żadnego boga, jak tylko jeden Bóg! A jeśli oni nie zaniechają tego, co mówią, to tych, którzy nie uwierzyli, dotknie kara bolesna. 74. Czyż oni nie nawrócą się do Boga i nie poproszą Go o przebaczenie? Przecież Bóg jest przebaczący, litościwy! 75. Mesjasz, syn Marii,

jest tylko posłańcem, tak jak już przed nim byli posłańcy; a jego Matka była kobietą świętą. Oni oboje przyjmowali pożywienie. Popatrz, jak wyjaśniamy im znaki! Popatrz, jak oni potem się odwracają! 76. Powiedz: „Czyż wy czcicie, oprócz Boga, to, co nie jest w stanie ani wam wyrządzić szkody, ani przynieść korzyści? A Bóg jest Słyszący i Wszechwiedzący!”

Koran, tłum. J. Bielawski, Warszawa 1986, IV, 155–173; V, 69–76.

PYTANIA

1. Jakie miejsce judaizm i chrześcijaństwo zajmują w muzułmańskiej historii zbawienia?
2. Wymień podobieństwa między powyższym tekstem a Biblią.
3. Jaka jest zasadnicza różnica między tekstem z Koranu a nauką chrześcijańską?

Opr. ks. Damian Wąsek

HINDUIZM

Część obszernego kanonu świętych ksiąg religii wedyjskiej – najstarszej spośród grupy tradycji religijnych Indii – niezorientowani Europejczycy objęli wspólną nazwą hinduizmu. Upaniszady należą do tzw. literatury wtórnej, towarzyszącej głównym tekstom sakralnym, czyli Wedom. Między pozostałymi rodzajami komentarzy i pouczeń (określanych mianem *brahman*, *aranjak* i *wedang*) wyróżniają się swym charakterem filozoficznym. Sam termin „upaniszady” pochodzi, zdaniem interpretatorów, od sformułowania oznaczającego „przysiadanie się” (ucznia do nauczyciela wiedzy tajemnej) lub „zestawianie” (mistycznych treści i symboli). Utwory te mają zazwyczaj formę dialogów, zawierających subtelne dysputy i głębokie sentencje.

TEKST

TAITTIRIJA, III.1:

Bhrigu Waruni przyszedł do swego ojca, Waruny:

„Poucz mnie, Panie, czym jest brahman!”

A ów tak mu odpowiada:

Pokarmem, oddechem, wzrokiem, słuchem, umysłem, mową,

Z czego stworzenia powstały, dzięki czemu powstałe żyją,

Dokąd po śmierci z powrotem wnikają,

To pragnij poznać, to jest brahman.

Bhrigu rozpoczał tapas – żar ascezy (...)